

» Etiske grunnregler for avl og oppdrett

www.nkk.no

» Avlsstrategi

Oktober 2012

Foto: Vibeke Brath

Norsk Kennel Klub

HUNDEEIERNES ORGANISASJON

EXTRAORDINÆR ERNÆRING TIL EKSTRAORDINÆRE HUNDER

Eukanuba
P R O F E S S I O N A L

100%
HIGH
QUALITY
NUTRITION

Som medlem i Eukanuba Breeders Club får du mange fordeler og sparer mye penger...

- Valpepakker levert på døren, GRATIS
- Gode oppdretter priser, eksklusivt for våre medlemmer

Besøk vår stand for å søke om medlemskap i Eukanuba Breeders Club, eller se www.petproducts.no for mer informasjon.

www.eukanuba.no

Norsk Kennel Klubs

Etiske grunnregler for avl og oppdrett*

Avl og oppdrett av rasehunder er et viktig fundament i Norsk Kennel Klubs virksomhet. NKKs formålsparagraf (§1-2) lyder: NKK har til formål å ivareta hundens og hundeholdets interesser i Norge, samt å bidra til å fremme positive aktiviteter med hund og utviklingen av den enkelte hunderase. NKK skal også arbeide for etisk og praktisk riktig behandling av hunder, og for at avl av hunder skjer i ønsket retning, både når det gjelder rasestandard og rasenessunnhet.

Oppdretternes seleksjon og kombinasjon av avlsdyr danner grunnlaget for utvikling av hunderasene. Målet i hundeavlen er funksjonelt sunne hunder, med en rasetypisk konstruksjon og mentalitet, som kan leve et langt og sunt liv til glede for seg selv, sine eiere og samfunnet. Genetisk variasjon er en forutsetning for utvikling av rasene og hundenes mulighet til å tilpasse seg samfunnets krav.

Avl og oppdrett må foregå på en dyrevelferdsmessig forsvarlig måte, i overensstemmelse med NKKs avlstrategi og etiske grunnregler.

** Vedtatt av Norsk Kennel Klubs Hovedstyre 22.05.2008, revidert 08.12.2009. Tillegget i pkt 2 samt forandringen i pkt 7, første strekpunkt gjelder fra 01.07.2010. Oppdatert etter HS-vedtak 08.06.2011 (fotnoter pkt 2), 21.06.2012 (tillegg siste setning pkt 3), 27.08.2012 (tillegg nest siste setning pkt 3) og 04.09.2012 (forandret ordlyd pkt 7, 3. strekpunkt). Reaksjonsmåter for brudd på grunnreglene er oppdatert etter HS-vedtak 11.11.2011.*

NOVA SCOTIA DUCK TOLLING RETRIEVER. Foto: Vibeke Brath.

1.

Avl og utvikling av hunderaser skal baseres på langsiktige mål og sunne prinsipper slik at avlen fremmer god helse, godt temperament og rasetypiske bruksegenskaper.

2.

Avlen må tjene formålet med å bevare og fortrinnsvis utvide den genetiske variasjonen i rasen. Matadoravl og sterk innavl bør unngås. Det skal ikke foretas paringer mellom søsken, far/datter, mor/sønn eller tilsvarende tette paringer¹. Halvsøskenparinger eller paringer med tilsvarende innavlsgrad bør unngås². Innavlsgraden beregnes på grunnlag av en 6 generasjoners stamtavle³; ved bruk av importeres brukes de stamtavleopplysningene som er tilgjengelig i 4-6 generasjoner. Det gis mulighet til å søke NKK om dispensasjon; søknadsskjema kan hentes fra www.nkk.no

3.

Oppdretteren må drive sitt oppdrett med de nødvendige kunnskaper om rasen, raselinjer, hundehold, avl og oppdrett, samt arbeide for å ivareta og utvikle den aktuelle rasen gjennom valg og kombinasjon av avlsdyr. Tispeeier bør sørge for at tjuvparing unngås. Paringer mellom to hunder med fargen merle, droplet, harlekin (hunder med genotype Mm) skal ikke foretas.

4.

Oppdretteren må sikre gode mentale og fysiske vilkår for avlsdyrene. Så lenge valpen er hos oppdretteren, må han sikre et miljø som gir valpen en god fysisk og mental utvikling og garanterer god sosialisering. Den enkelte rase skal behandles og følges opp utifra de forutsetninger og behov som er spesielle for rasen.

5.

Bare funksjonelt friske hunder skal brukes i avl. Det pålegges enhver oppdretter som velger ut hunder til bruk i avl å avgjøre hvorvidt den aktuelle hunden er mentalt og fysisk skikket for avl.

6.

Oppdretter plikter å følge NKKs regler vedrørende avlsrestriksjoner for å redusere forekomsten av arvelige sykdommer. Hunder som benyttes i avl må oppfylle alle formelle krav som stilles av NKK for å få valper registrert etter seg. Avlskravene fra den aktuelle raseklubben bør overholdes.

¹Paring mellom søsken, far/datter, mor/sønn eller tilsvarende tette paringer = paringer med innavlsgrad lik eller høyere enn 25,0%

²Halvsøskenparinger eller paringer med tilsvarende innavlsgrad = paringer med innavlsgrad lik eller høyere enn 12,5%

³Antall generasjoner beregnes med valpen selv som 1. generasjon

7.

Oppdretter må følge god kynologisk skikk i avlsarbeidet.

- Tispen skal være minst 18 mnd på paringstidspunktet. Dersom raseklubben anbefaler at tispene bør være eldre enn 18 mnd ved første paring, bør dette overholdes.
- Hvorvidt en tisper kan pares på to påfølgende løpetider, vil være avhengig av alder, kondisjon, antall valper og løpetidsintervall. Dersom en tisper har to kull i løpet av ett år, skal det gå minst ett år før neste valpekull fødes.
- En tisper skal ikke ha mer enn 5 kull, og paring skal ikke finne sted etter at tispene har fylt 8 år. Dette kan kun frafravikes ved tillatelse gitt av NKK. Søknadsskjemaet kan hentes fra www.nkk.no eller fås ved henvendelse til NKK, og inkluderer veterinærattest som bekrefter at tispene før paring er klinisk frisk og i god kondisjon. Det forutsettes at paringen finner sted maksimalt 3 mnd etter at veterinærundersøkelsen er foretatt, samt at tillatelse fra NKK foreligger før tispene blir paret. Tillatelsen fra NKK må vedlegges registreringsanmeldelsen. Dette gjelder både for at en tisper skal kunne ha mer enn 5 kull og skal kunne pares etter fylte 8 år.

» Brudd på disse regler vil kunne medføre en eller flere av følgende reaksjoner: Kullet blir ikke registrert, valpene registreres med avlsperre, tidsbegrenset avlsforbud for kulletts mor og/eller disiplinærreaksjoner.

8.

Ved salg/overlatelse av hund skal oppdretter være kritisk og nøye i valg av kjøper og veilede vedkommende både generelt som hundeeier og i spesielle forhold ved rasen som må ivaretas.

- Det skal benyttes skriftlige avtaler som er underskrevet av begge parter. Det anbefales å benytte NKKs Kjøpeavtale som kan hentes fra www.nkk.no eller fås ved henvendelse til NKK. Selger forplikter seg til å opplyse om helsetilstanden i rasen og i valpens nærmeste familie.
- Ikke overlat til kjøper valp med skade og/eller sykdom eller feil i henhold til rasestandarden (fargefeil, haleknekk etc) uten at det i Kjøpeavtalen er gjort uttrykkelig oppmerksom på forholdet.
- Ved salg av valp og/eller inngåelse av avtale med spesielle betingelser skal kjøper gjøres uttrykkelig oppmerksom på betydningen av betingelsene (avlsrett, førvertavtale, eierforhold etc).
- Ved salg av valp skal det vedlegges veterinærattest som ikke bør være eldre enn 2 uker. Valper skal ikke leveres før de er 7-8 uker gamle og de skal være behandlet mot innvollsparasitter etter gjeldene anbefaling.
- Ved salg av valp skal oppdretter sørge for at valpen snarest mulig blir registrert i Norsk Kennel Klub og overlate registreringsbeviset til kjøper dersom annet ikke er avtalt i henhold til skriftlig avtale.

9.

Aldri gi usanne opplysninger om oppdrett og i alle henseender etterleve Norsk Kennel Klubs lover og bestemmelser.

Norsk Kennel Klubs Avlsstrategi

Vedtatt av NKKs Hovedstyre 27.11.2007.

1. INNLEDNING »

Målet i hundeavlen er funksjonelt sunne hunder, med en rasetypisk konstruksjon og mentalitet, hunder som kan leve et langt og sunt liv til glede for seg selv, sine eiere og samfunnet. Dette målet vil NKK søke å nå gjennom utdanning og opplæring av oppdrettere, fokusering på samarbeid og respekt samt bevisstgjøring av ansvar.

2. KUNNSKAP - UTDANNING »

Ved utvalg av avlsdyr er det viktig å vurdere hele hunden og rasen; det er ikke tilstrekkelig å kun ta hensyn til resultater av screeningundersøkelser og DNA-tester. NKK vil blant annet gjennom sine avlsråds kurs søke å sette raseklubbene best mulig i stand til å fungere som gode rådgivere om sunn hundeavl i den aktuelle rasen. Videre vil NKK søke å utdanne oppdrettere for på best mulig måte gjøre det mulig for dem å kunne selekere og kombinere avlsdyr slik at risikoen for syke avkom reduseres, samt fokusere på viktigheten av valpenes totale oppvekstmiljø. Dette vil NKK gjøre gjennom sentral og regional kursvirksomhet, skriftlig materiale i form av bøker, kompendier og artikler samt rådgivning av kvalifiserte fagfolk.

3. PLIKTER »

Medlemmer av NKK plikter i sitt oppdrett å overholde NKKs Etske grunnregler for avl og oppdrett, FCIs internasjonale avlsregler, FCIs Code of Breeding Ethics samt drive sitt oppdrett i overensstemmelse med NKK avlsstrategi.

4. SENTRALE PUNKTER I NKKs AVLSSTRATEGI »

4.1. Bare funksjonelt, klinisk friske hunder skal brukes i avl. Hvis nære slektninger av en hund med en kjent eller antatt arvelig sykdom brukes i avl, bør den pares med en hund som kommer fra en familie med lav eller ingen forekomst av tilsvarende sykdom.

CLUMBER SPANIEL. Foto: Vibeke Brath.

4.2. Et avlsprogram skal ikke utelukke mer enn 50 % av rasen; avlsdyrene skal velges fra den beste halvparten av rasepopulasjonen.

4.3. For å bevare og fortrinnsvis øke det genetiske mangfoldet i rasen, bør matadoravl og tett innavl unngås. NKKs grunnleggende anbefaling er at en hund ikke bør ha flere avkom enn tilsvarende 5 % av antall registrerte hunder i rasepopulasjonen i en femårsperiode. Hos antallmessige små raser hvor avlen i stor grad er avhengig av utveksling av avlsmateriale med utlandet, bør det vurderes hvorvidt det som i denne sammenheng omtales som rasepopulasjonen også bør inkludere populasjonen i de mest aktuelle samarbeidsland, for eksempel Norden.

FLAT COATED RETRIEVER OG COLLIE LANGHÅRET. Foto: Vibeke Brath.

4.4. En tisper som ikke har evnen til å føde naturlig, pga. anatomi eller arvelig primær inert (manglende veer), bør utelukkes fra videre avl – uansett rase.

4.5. En tisper som ikke har evnen til å ta seg av sine nyfødte valper, pga. mentale forstyrrelse eller arvelig manglende melkeproduksjon, bør utelukkes fra videre avl.

4.6. Hunder med en mentalitet som er utypisk for rasen, aggressive hunder, skal ikke brukes i avl.

4.7. Screening (undersøkelse av et stort antall dyr i en rase uavhengig av kliniske symptomer) bør bare anbefales for sykdommer og raser hvor sykdommen har betydning for hundens funksjonelle helse.

Screeningresultater for polygenetiske sykdommer (som skyldes flere gener, ofte i kombinasjon med miljøfaktorer) bør brukes for å utarbeide en individuell avlsindeks for sykdommen, fortrinnsvis basert på både nasjonale og internasjonale screeningresultater. Gjennomsnittlig indeks for kombinasjonen

skal være bedre enn gjennomsnittet for rasen.

4.8. Resultater fra DNA-tester for arvelige sykdommer skal brukes for å unngå å avle syke hunder, ikke nødvendigvis for å utrydde sykdommen. Ved automal recessiv nedarving kan en bærer kun brukes dersom den pares med en hund som er fri for det sykdomsfremkallende genet.

4.9. Rasespesifikke sykdommer som ikke kan diagnostiseres gjennom DNA-test eller screening må vektlegges i rasens avlsprogram.

4.10. Ethvert oppdrett må bygge på kunnskap om riktig oppfostring av valper, både med hensyn til fôring, håndtering, mosjon og sosial stimulering som grunnlag for utvikling av god fysisk og mental helse.

» Se også www.nkk.no »
Om hund » Avl, oppdrett
og helse

Hund til
nytte og glæde